

Pedagogisch beleid KDV

Het Paleisje Bergschenhoek

Februari 2025

Algemene informatie

Het Paleisje Bergschenhoek B.V.

Julianalaan 132

2661 EN Bergschenhoek

☎ 010 258 09 87

✉ Bergschenhoek@hetpaleisje.nl

LRK: 222603902

www.hetpaleisje.nl

Openingstijden

Het Paleisje opent haar deuren van maandag t/m vrijdag om 07.30 uur en sluit haar deuren om 18.30 uur.

Wij bieden daarnaast de mogelijkheid om verlengde opvang af te nemen van 07.00 uur tot 07.30 uur en vanaf 18.30 uur tot 19.00 uur.

“Het Paleisje Bergschenhoek, nabij het centrum van Bergschenhoek, bevindt zich in een prachtig pand met een zee aan ruimte. Dit geeft de kinderen voldoende gelegenheid om lekker te kunnen bewegen en spelen. Door de vele raampartijen is er veel lichtinval en de huiselijke inrichting zorgt voor een fijne, warme sfeer.”

Beste lezer,

Met trots presenteren wij u het pedagogisch beleid van Het Paleisje.

In 2004 werden de eerste deuren van Het Paleisje geopend, met als doel een fijne plek te realiseren voor kinderen in de leeftijd 0 tot en met 4 jaar. 20 jaar later hebben wij in en rondom Rotterdam 8 echte Paleisjes opgebouwd, waarin kinderen van 0-12 jaar worden opgevangen. De Paleisjes zijn voorzien van voldoende uitdagend speelgoed, zowel binnen als buiten, en er is een huiselijke, warme sfeer waar iedereen zich thuis kan voelen. Uiteraard is ons doel al die tijd hetzelfde gebleven en bieden wij met veel liefde een vertrouwde en veilige plek voor de kinderen.

Onze pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van de juiste kwalificaties voor de kinderopvang. Zij zijn de pilaren van Het Paleisje, zorgen voor structuur, vertrouwen en veiligheid op de groepen en hebben goed contact met ouders/verzorgers betreffende de ontwikkeling en verzorging van de kinderen.

Om de veiligheid en kwaliteit te kunnen waarborgen, bieden wij onze pedagogisch medewerkers meerdere keren per jaar cursussen EHBO voor kinderen en Bedrijfshulpverlening aan. Daarnaast zijn er controlebezoeken vanuit de GGD, onze directie en de brandweer.

Bij Het Paleisje hebben we respect voor de eigenheid van een kind, zien we ieder kind als uniek en geven we het de mogelijkheid om in eigen tempo te kunnen ontwikkelen. Bovendien hechten we veel waarde aan het gezin waarin het kind opgroeit en houden we graag de drempel laag om met elkaar in contact te staan.

Gezien de kinderopvang voortdurend in ontwikkeling is, wordt dit beleid ook regelmatig aangepast. Er dient een continue wisselwerking te zijn tussen de praktijk, de theorie, de thuissituatie en de kinderopvang. De kwaliteit van Het Paleisje is altijd een agendapunt tijdens management- en teamvergaderingen. Zo worden nieuwe ontwikkelingen besproken en waar nodig in dit beleid bijgewerkt.

Wij hopen dat u dit pedagogisch beleid met veel plezier zult lezen.

Met vriendelijke groet,

Team Het Paleisje

“De all inclusive kinderopvang bij Het Paleisje onderscheidt zich door haar kwaliteit en service. Wij bieden uw kind alles aan wat hij of zij nodig heeft gedurende de opvangdag.”

Inhoudsopgave

Pedagogische doelstelling	6
Visie van Het Paleisje	6
Pedagogisch handelen	7
Pedagogische doelstellingen	7
Het bieden van emotionele veiligheid.....	7
Het bevorderen van persoonlijke competenties.....	8
Het bevorderen van sociale competenties.....	9
Het eigen maken van normen, waarden en cultuur (socialisatie)	9
Stimuleren van gewenst gedrag en omgaan met ongewenst gedrag.....	10
Dagindelingen	12
Dagindeling KDV-groepen.....	12
Dagindeling PSA-groep	13
Baby, dreumes en peuteraanbod	14
Eetmomenten	14
Kinderparticipatie	14
Zelfstandigheid	15
Zindelijkheid.....	15
Slapen	15
Thema's en activiteiten	16
Groepsinformatie	19
Groepen van Het Paleisje Bergschenhoek.....	19
Stamgroep	19
Tweede stamgroep.....	19
Samenvoegen van groepen	19
Incidentele ruildagen en extra dagen.....	20
Voeding	21
Voedingsaanbod	21
Allergieën en individuele afspraken	22
Voedingsaanbod voor baby's (tot 1 jaar)	22
Feesten en traktaties	22

Drie-uursregeling	23
Controle op de ratio	23
Ouderbijdrage	24
Mentor	24
Intakegesprek	24
Wennen	24
Haal- en brengmomenten	24
Ouderapp.....	25
Kindvolgsysteem.....	25
Oudergesprekken	25
Zorgkinderen.....	25
Nieuwsbrief.....	25
Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld	25
Centrum voor Jeugd en Gezin	26
Overdracht naar basisschool en BSO.....	26
Oudercommissie.....	26
Personeel	27
Locatiemanager en assistent	27
Pedagogisch medewerkers.....	27
Pedagogisch coach.....	27
Studenten	27
Groepshulpen	28
Vrijwilligers	28
GGD	29

Pedagogische doelstelling

Bij Het Paleisje bieden we dagopvang aan, aan kinderen van 0 tot en met 4 jaar. Dit doen wij in een kindvriendelijke omgeving met voldoende ruimte, uitdaging en ontwikkelingsmogelijkheden. Het Paleisje staat voor kwaliteit en we bieden uw kind een zo prettig mogelijk verblijf tijdens de gehele opvangperiode.

We streven naar een nauwe samenwerking met u als ouder/verzorger, zodat u met een gerust hart uw kind kunt achterlaten, terwijl u onbezorgd uw bezigheden voortzet.

Visie van Het Paleisje

Elk kind is uniek in aanleg en aard en ontwikkelt zich op eigen wijze en in eigen tempo. Wij hebben respect voor de eigenheid van ieder kind en het gezin waarin het kind opgroeit en willen hier zoveel mogelijk bij aansluiten. We nemen een kind serieus in alles wat het doet, ondersteunen en stimuleren het kind in de ontwikkeling en waarderen een kind om wie hij/zij is.

We houden rekening met de ontwikkelingsfase van de kinderen. Door structuur, duidelijkheid en liefdevolle aandacht aan de kinderen te geven, creëren we een veilige basis. Hierdoor hebben kinderen de ruimte om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen.

Pedagogisch handelen

Pedagogische doelstellingen

In de Wet Kinderopvang staan de vier pedagogische basisdoelen die van belang zijn voor een goede en gezonde ontwikkeling van een kind. Het Paleisje werkt volgens deze pedagogische basisdoelen. Hieronder worden deze doelen kort beschreven.

1. Het bieden van emotionele veiligheid

Het bieden van emotionele veiligheid is de basis van elk handelen in de kinderopvang. Elk kind heeft een vertrouwd en veilig gevoel nodig. De pedagogisch medewerkers, de andere kinderen in de groep, de inrichting van de omgeving, de structuur van de dag en organisatie op de groep, zijn allen bronnen van veiligheid. Als een kind zich veilig voelt, kan het de wereld aan en durft het de omgeving te gaan verkennen en te gaan ontdekken.

2. Het bevorderen van persoonlijke competenties

Met persoonlijke competenties worden persoonskenmerken bedoeld als weerbaarheid, zelfvertrouwen, eigenwaarde, flexibiliteit en creativiteit in het omgaan met verschillende situaties. Een kind kan hierdoor problemen aanpakken en zich goed aanpassen aan veranderende omstandigheden. Een kind leert en ontdekt wie het is, wat het kan, welke interesses het heeft en welke vaardigheden er nodig zijn in welke situaties, bijvoorbeeld geduld hebben en afwachten, of juist initiatief nemen en doorzetten.

3. Het bevorderen van sociale competenties

Sociale competenties omvatten vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat, je weg vinden in een groep, samenwerken, rekening houden met anderen, conflicten voorkomen en oplossen en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. In de interactie met andere kinderen, met andere volwassenen, de ervaring van 'in een groep zijn' en daar je weg in vinden, ervaren en ontdekken kinderen wat wel en niet werkt in de omgang met elkaar.

4. Het eigen maken van normen, waarden en cultuur (socialisatie)

Om goed in de samenleving te kunnen functioneren, is het nodig dat kinderen de normen, waarden en regels van de maatschappij waarin zij leven, leren kennen en zich eigen maken. Het kinderdagverblijf is een bredere samenlevingsvorm dan het gezin. Kinderen ontmoeten er veel verschillende mensen en maken kennis met een diversiteit aan normen, waarden en vaak ook verschillende culturen. De groep biedt mogelijkheden om zich de algemeen geldende waarden, normen en regels van de samenleving eigen te maken.

Hieronder volgt een toelichting over hoe we bij Het Paleisje de pedagogische doelen in praktijk brengen.

Het bieden van emotionele veiligheid

Bij Het Paleisje werken we met het vaste gezichtencriterium. Dit houdt in dat er altijd minimaal één vast gezicht van een kind op de groep aanwezig is. Eén kind kan één tot maximaal vier vaste gezichten hebben, afhankelijk van de leeftijd van het kind en de groepsgrootte. Een vaste, vertrouwde pedagogisch medewerker biedt emotionele veiligheid aan een kind. Het vaste gezicht weet hoe het kind zich ontwikkelt, waar het behoefte aan heeft en wat het kind minder prettig vindt. Naast het vaste gezicht zijn er veelal nog andere pedagogisch medewerkers op de groep aan het werk die het kind ook emotionele veiligheid kunnen bieden. Ook student pedagogisch medewerkers hebben veelal een vertrouwde en consistente rol op de groep, wat bijdraagt aan de emotionele veiligheid van de kinderen. Om deze reden mogen student pedagogisch medewerkers eveneens als vast gezicht op de groep fungeren, mits zij het eerste leerjaar van hun opleiding hebben behaald en er naast hen minimaal één gekwalificeerde beroepskracht aanwezig is op de groep.

In enkele gevallen kan er afgeweken worden van het vaste gezichtencriterium. Dit kan voorkomen bij ziekte, verlof of verzuim van het vaste gezicht en alleen als er geen ander vast gezicht kan worden ingezet én als een kind niet meer dan drie vaste gezichten heeft. In dit geval wordt er veelal een invalkracht ingezet die werkzaam is op de eigen locatie of bij één van de locaties van Het Paleisje. Hierdoor is deze pedagogisch medewerker bekend met alle protocollen en de werkwijze die we hanteren. Mocht het niet lukken om een interne invalkracht in te zetten, dan zorgen we ervoor dat een externe invalkracht alle benodigde informatie ontvangt voordat deze pedagogisch medewerker bij Het Paleisje komt werken. Op deze manier kunnen de pedagogisch medewerkers de emotionele veiligheid en stabiliteit van de kinderen waarborgen.

De pedagogisch medewerker-kind interactie is een belangrijk pedagogisch middel om een kind een gevoel van veiligheid te bieden. De pedagogisch medewerkers bij Het Paleisje hebben een positieve basishouding waarbij ze met een opgewekte, vriendelijke uitstraling en met warmte en hartelijkheid de kinderen benaderen. We dragen zorg voor een prettige sfeer,

---

waarin een kind zich welkom en op zijn/haar gemak kan voelen. Plezier maken met elkaar vinden wij belangrijk. Als een pedagogisch medewerker met een kind praat, gebeurt dat zoveel mogelijk op ooghoogte van het kind, dit betekent vaak letterlijk door de knieën gaan om op gelijke hoogte te zijn.

We hebben oog voor de eigenheid van elk kind en geven het de ruimte om zichzelf te zijn. We kijken en luisteren met aandacht naar elk kind en letten op verbale en non-verbale signalen. We laten merken dat we er zijn voor het kind en we proberen ons in het kind te verplaatsen en rekening te houden met wat het kent en begrijpt. We erkennen en benoemen hierbij de emoties van de kinderen, zodat de kinderen leren dat hun emoties er mogen zijn. We houden goed in de gaten hoe een kind zich voelt en passen ons pedagogisch handelen aan op wat het kind nodig heeft. Zo voelt het kind dat het op ons terug kan vallen en leert het omgaan met emoties.

's Ochtends bij binnenkomst worden kinderen welkom geheten, er wordt aandacht gegeven aan de ontvangst. De pedagogisch medewerker ontfermt zich over de kinderen en bij een nieuw en/of schuchter kind of gewoon als een kind dat even nodig heeft, biedt de pedagogisch medewerker extra aandacht. Als er een nieuw kind op de groep komt, zorgen we voor een wenperiode. De wenperiode bestaat uit twee dagdelen, bijvoorbeeld een ochtend en een middag, waarin het kind de pedagogisch medewerkers, de andere kinderen en de ruimte kan leren kennen. De wenmomenten worden zoveel mogelijk ingepland op dagen waarop het kind daadwerkelijk opgevangen zal gaan worden. Ook als een kind binnen Het Paleisje naar een andere groep gaat, hanteren we de wenperiode. In dat geval worden de wenmomenten altijd ingepland op de dagen dat het kind al naar Het Paleisje komt.

Voor elk kind is het van belang om te weten wat er kan, niet kan en waar het aan toe is. Zonder structuur en regels ontstaat al gauw chaos. Duidelijkheid en structuur zijn belangrijk om een veilige basis te creëren. We zorgen voor structuur door het gebruik van een vast dagritme en het bieden van continuïteit. Er zijn duidelijke regels, zodat kinderen weten wat de pedagogisch medewerkers van ze verwachten.

Daarnaast zorgen de pedagogisch medewerkers voor duidelijkheid door hun handelen voorspelbaar te maken voor de kinderen. Zo vertelt een pedagogisch medewerker aan een kind welke handeling of handelingen er uitgevoerd gaan worden, zodat het voor het kind duidelijk is wat hij/zij kan verwachten van de pedagogisch medewerker. Deze voorspelbaarheid kan in sommige situaties ook gecreëerd worden door op een non-verbale manier aan het kind duidelijk te maken wat er gaat gebeuren. Zo kan het uitstrekken van de armen naar een kind toe een signaal zijn dat de pedagogisch medewerker het kind wil optillen. Als de pedagogisch medewerker ziet of hoort dat het kind het signaal begrijpt, hoeft de handeling van het optillen niet specifiek meer benoemd te worden en is het voldoende om alleen te vertellen wat er volgt na het optillen. Als er geen non-verbaal signaal gegeven wordt of als een non-verbaal signaal niet begrepen wordt door een kind, is het van belang om de handeling wel specifiek te benoemen.

Het gebruik van rituelen en vaste punten in de dagindeling helpen bij het creëren van een groepsgevoel en een gevoel van vertrouwdheid. Naast het vaste dagritme dat zoveel mogelijk wordt aangehouden, passen we de dagindeling waar nodig aan, aan eigen slaap- en voedingstijden van de kinderen. Dit is voornamelijk belangrijk bij de baby's. Daarnaast proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij de eigen rituelen van alle kinderen, zoals voedingsgewoontes en troostrituelen.

Ook de inrichting van de groep draagt bij aan de emotionele veiligheid van de kinderen. Zo is er een huiselijke, kindgerichte sfeer, waar de kinderen zich op hun gemak kunnen voelen. We letten er daarnaast op dat een groep zo is ingedeeld, dat deze uitnodigt om te spelen en dat een kind makkelijk contact kan leggen met de pedagogisch medewerker als dat nodig is.

Het bevorderen van persoonlijke competenties

Wij bevorderen de persoonlijke competenties van de kinderen door te letten op wat een kind zelf aan kan en waar het aan toe is. Waar nodig bieden we een kind wat extra uitdaging om een stapje verder te komen. Hierbij bouwen we voort op het ontwikkelingsniveau van het kind door te observeren, interpreteren en ondersteunen waar nodig. Tijdens spel, activiteiten en verzorgingsmomenten geven wij kinderen complimenten. We zeggen wat we zien en benoemen wat we doen. Wij benaderen kinderen respectvol en positief en geven ze de ruimte om zelf of met elkaar kleine probleempjes op te lossen.

Elk kind is trots als het zelf dingen kan doen. Wij stimuleren de zelfstandigheid van de kinderen en houden hierbij rekening met de ontwikkeling en de leeftijd van elk kind. De ruimte is zo ingericht dat de kinderen weten waar ze iets kunnen vinden en/of doen, waarbij zij ook bepaald speelgoed zelf kunnen pakken.

Ook bij zaken als zelfstandig eten en drinken en zindelijk worden stimuleren wij kinderen op een positieve manier. We stimuleren een kind om handelingen zelfstandig uit te voeren, maar zullen hierbij niet dwingen. Als iets niet meteen lukt, wordt een kind ondersteund en/of geholpen en zo nodig getroost. Op een later moment stimuleren wij het kind om het weer te proberen.

Door middel van activiteiten, zoals samenspel, fantasiespel en doen-alsof-spel, kunnen de persoonlijke competenties van de kinderen worden bevorderd. Soms spelen de pedagogisch medewerkers mee en brengen daarbij nieuwe elementen in. Ze proberen daarbij het initiatief vooral bij de kinderen te laten. Zo maken we kinderen op een speelse manier bewust van hun eigen capaciteiten.

Door te leren winnen en verliezen, door lastige situaties zélf op te lossen, door grenzen te verkennen en te verleggen en mogelijkheden te ontdekken (iets proberen wat je eerst niet durfde), door dingen zélf te maken en daar complimenten voor te krijgen, leren kinderen geleidelijk wat zij kunnen, wat ze leuk vinden en wie ze zijn. Wij bieden daarom een grote variatie in activiteiten, in speelmogelijkheden en in spelmaterialen, zowel binnen als buiten.

Het bevorderen van sociale competenties

Kinderen ontwikkelen hun sociale vaardigheden door de interactie met andere kinderen en volwassenen, het 'in een groep zijn' en daar hun weg in vinden. Ze ontdekken wat wel en niet werkt in de omgang met elkaar. Kinderen spelen soms in een grotere groep, soms in een klein groepje of met zijn tweetjes. Ze krijgen een band met elkaar en gaan vriendschappen aan. Hierdoor ontdekken ze hoe ze met verschillende mensen kunnen omgaan in uiteenlopende situaties. Samen iets maken, samen delen, op je beurt wachten, rekening houden met elkaar, elkaar vertrouwen, je inleven in een ander, maar ook voor jezelf leren opkomen en elkaar helpen, zijn ervaringen die kinderen dagelijks meemaken in een groep. Ook met elkaar nieuwe ontdekkingen doen, een fantasiespel verzinnen, winnen en verliezen, samen plezier hebben, leuke dingen doen, maar ook ruzies oplossen, verdriet delen en troosten zijn situaties die kinderen met elkaar ervaren en waarvan ze kunnen leren. Samen eten, een nieuw kind in de groep verwelkomen, feest vieren, afscheid nemen als een kind het kinderdagverblijf verlaat, zijn rituelen die de groep vormen, betrokkenheid en een gevoel van gezamenlijkheid geven.

We zorgen dat de inrichting van de ruimtes en het aanbod van spelmaterialen en activiteiten uitnodigt tot sociale interacties. Door bijvoorbeeld verschillende hoeken in te richten kunnen kinderen met of naast elkaar spelen. De pedagogisch medewerkers stimuleren positieve interacties tussen kinderen en geven ze de ruimte om hun eigen weg te vinden in het contact met anderen. De pedagogisch medewerkers zijn gericht op positieve interacties en hebben een voorbeeldfunctie. Zo leren kinderen van elkaar en van de pedagogisch medewerkers hoe ze met elkaar om kunnen gaan.

Als er een onenigheid of klein conflict ontstaat tussen kinderen geeft een pedagogisch medewerker de kinderen eerst de mogelijkheid om de situatie zelf op te lossen. De pedagogisch medewerker geeft waar nodig hulp, ondersteuning en/of advies. Zo leren de kinderen hoe ze op een rustige en open manier onenigheid of kleine conflicten kunnen voorkomen en/of oplossen.

We respecteren kindervriendschappen en houden rekening met de ontwikkeling van de kinderen en de verschillende behoeftes om samen of juist liever alleen te spelen. Per situatie schat de pedagogisch medewerker in wat een kind nodig heeft en sluit daarbij aan op de ontwikkelingsfase en leeftijd van het kind. Zo wordt er bijvoorbeeld rekening mee gehouden dat sommige kinderen aan tafel graag naast elkaar zitten.

Het eigen maken van normen, waarden en cultuur (socialisatie)

Wat de algemeen geldende normen en waarden zijn, is niet altijd eenvoudig concreet te maken. Het is vaak vooral een gevoel van 'zo gaat dat hier' of 'zo doen we dat'. Deels komt dit omdat we de normen en waarden ons zo eigen gemaakt hebben dat we niet meer anders weten en ze voor de hand liggend vinden. Pas bij de ontmoeting met andere culturen zien we dan dat wat voor ons zo gewoon is, niet voor iedereen en overal geldt.

Normen en waarden worden weerspiegeld in rituelen en gewoonten, in regels op de groep, in het handelen van de pedagogisch medewerker en in de manier van omgaan met elkaar. Pedagogisch medewerkers hebben een belangrijke rol in het uitdragen en voorleven van normen en waarden. In de gewoonten op de groep zien we terug wat we belangrijk en goed vinden.

Jonge kinderen weten nog niet wat goed is en wat niet en verkennen hun grenzen. Ze leren door ervaring en ontdekken waar grenzen zijn en wat er van hen verwacht wordt. De pedagogisch medewerkers doen bepaalde handelingen voor, geven het goede voorbeeld en leggen uit wat er van een kind verwacht wordt. Het uitgangspunt is een positieve houding, waarbij gewenst gedrag wordt beloond met een compliment en/of met aandacht. Soms zoekt een kind bewust de grenzen op. We maken afspraken met het kind en maken duidelijk wat de regels zijn en waar de grens ligt.

Belangrijke normen en waarden die we willen uitdragen zijn:

- Respect hebben voor elkaar, mensen in hun waarde laten en de ruimte geven om wie ze zijn;
- Een positieve, vriendelijke en open manier van omgaan met elkaar, anderen geen pijn doen;
- Een ander helpen als deze hulp nodig heeft;
- Rekening houden met elkaar;

- Gelijkwaardigheid;
- Eerlijkheid;
- Zorgvuldig omgaan met materialen, natuur en milieu.

Stimuleren van gewenst gedrag en omgaan met ongewenst gedrag

Binnen Het Paleisje is een positieve houding bij de interactie met de kinderen het uitgangspunt. Dit geldt ook tijdens het omgaan met gewenst en ongewenst gedrag. Hieronder kunt u lezen hoe we binnen Het Paleisje het positieve gedrag stimuleren en hoe we omgaan met ongewenst gedrag.

Stimuleren van gewenst gedrag

Als een kind wordt beloond voor bepaald gedrag dat het vertoont, dan is dit fijn voor het kind en is dit voor het kind een stimulans dat gedrag een volgende keer weer te laten zien. Doordat een kind beloond wordt, stijgt de eigenwaarde en wordt het zelfbeeld van het kind op een positieve manier gestimuleerd. Bij Het Paleisje willen we daarom het gewenste gedrag zoveel mogelijk stimuleren. Dit wordt gedaan door het geven van complimenten aan de kinderen, maar ook door gedurende de dag extra aandacht te geven aan het positieve gedrag van de kinderen. Deze extra aandacht bestaat onder andere uit het benoemen van het gedrag en het geven non-verbale signalen zoals een glimlach of een duimpje omhoog. Bijkomend voordeel van het geven van aandacht aan het positieve gedrag van kinderen is dat andere kinderen ook zien welk gedrag gewenst is en verwacht wordt.

Omgaan met ongewenst gedrag

Ondanks dat we het gewenste gedrag van kinderen zoveel mogelijk proberen te stimuleren, laten ze soms alsnog ongewenst gedrag zien. Enkele voorbeelden van ongewenst gedrag zijn het staan op de bank, het gooien met speelgoed of het pijn doen van andere kinderen. We proberen een balans te vinden tussen de momenten waarop het direct nodig is om een kind aan te spreken op het ongewenst gedrag en de momenten waarop we met humor of afleiding het ongewenste gedrag kunnen ombuigen naar gewenst gedrag. Wij geven het kind de ruimte om een eigen wil te ontwikkelen en bieden een kind waar mogelijk keuzes aan. Wij houden er rekening mee dat ongewenst gedrag van een kind geen persoonlijke aanval is op de pedagogisch medewerker.

Als het ongewenste gedrag niet door middel van afleiden kan worden omgebogen naar gewenst gedrag of als een kind onacceptabel gedrag vertoont waarbij grenzen worden overschreden, dan wordt het kind aangesproken op het gedrag. De pedagogisch medewerkers benoemen in zo'n situatie zoveel mogelijk wat zij wel van het kind en/of de kinderen verwachten. Daarnaast mag er aangegeven worden wat de kinderen niet mogen doen en wanneer nodig, wordt er ook aan de kinderen uitgelegd waarom ze worden aangesproken op hun gedrag. De pedagogisch medewerkers communiceren hierbij op een respectvolle manier, dat wil zeggen dat ze rekening houden met de meningen en behoeftes van kinderen. Ook spreken ze kinderen zoveel mogelijk op ooghoogte aan.

Als het kind het ongewenste gedrag nogmaals laat zien, blijven we consequent en bespreken we nogmaals wat we van het kind verwachten. Mocht het nodig zijn om een consequentie door te voeren, zorgen we ervoor dat de consequentie van tevoren bij een kind bekend wordt gemaakt, zodat het kind nog een extra mogelijkheid krijgt om het gedrag aan te passen. Het uitgangspunt bij het uitvoeren van een consequentie is dat kinderen niet worden gestraft, maar uit de situatie worden gehaald, zodat ze tot rust kunnen komen. Enkele voorbeelden hiervan zijn het aanbieden van ander speelgoed aan het kind, het kind in een ander hoekje laten spelen of het kind aan tafel zetten met een puzzel of een boekje.

Hoe precies gehandeld wordt, is afhankelijk van verschillende factoren zoals leeftijd, ontwikkelingsfase en ernst van de situatie. De pedagogisch medewerkers passen hun handelswijze aan, aan wat het kind op dat moment nodig heeft.

Om te voorkomen dat pedagogisch medewerkers eigen problemen projecteren op een kind en ze het kind daarmee onnodig belasten, heeft psycholoog Thomas Gordon de 'ik-boodschap' bedacht. De gevoelens van de pedagogisch medewerker kunnen hierbij worden geuit, zonder dat het kind zich daardoor gekwetst voelt. Hieronder volgt eerst een voorbeeld van een 'jij-boodschap', zoals we die liever niet willen zien, omdat het kind hierin wordt veroordeeld. Daarna volgt een 'ik-boodschap' waarin te zien is dat de gevoelens van de pedagogisch medewerker worden geuit, zonder dat deze op het kind worden geprojecteerd.

Jij-boodschap: "Je klimt nu alweer via de glijbaan omhoog, wat luister je slecht."

Ik-boodschap: "Je klimt via de glijbaan omhoog, dan kan je vallen en dat vind ik gevaarlijk. Ga maar via de trap naar boven."

Niet alleen als een kind ongewenst gedrag vertoont, maar ook als kinderen onderling een conflict hebben, kan een pedagogisch medewerker hierbij ondersteunen. In zo'n geval geeft de pedagogisch medewerker de kinderen eerst de mogelijkheid om de situatie zelf op te lossen. Onderlinge conflicten zijn namelijk momenten waarop kinderen kunnen leren om voor zichzelf en hun eigen behoeftes op te komen. De pedagogisch medewerker houdt in de gaten of dit lukt. Mocht dit niet lukken, dan geeft de pedagogisch medewerker hulp, ondersteuning en/of advies. De kinderen mogen hierbij ieder hun

---

kant van het verhaal vertellen, zodat de pedagogisch medewerker samen met de kinderen tot een oplossing kan komen. Zo leren de kinderen hoe ze op een rustige en open manier onenigheid of kleine conflicten kunnen voorkomen en/of oplossen, waarmee hun zelfvertrouwen kan groeien.

Dagindelingen

Hieronder volgen de dagindelingen van het KDV (verticale groepen) en de PSA (Peuter Speel Academie). De tijden van de dagindelingen zijn richtlijnen waar gedurende de dag licht van afgeweken kan worden.

Dagindeling KDV-groepen

07.00 - 07.30 uur	Mogelijkheid tot verlengde opvang.
07.30 - 09.30 uur	Binnenkomst van de kinderen. De pedagogisch medewerkers begroeten de ouder/verzorger en het kind en wisselen kort informatie uit met de ouder/verzorger.
09.30 - 10.00 uur	We gaan aan tafel en nemen de dagplanning door. Daarna eten de kinderen fruit en drinken ze water of lauwe thee. Na dit eetmoment worden de kinderen verschoond of gaan ze naar de wc. De kinderen die nog twee keer slapen gaan naar bed.
10.00 - 11.30 uur	Binnen of buiten worden er activiteiten gedaan met de kinderen of wordt er vrij gespeeld.
11.30 - 12.00 uur	Samen aan tafel voor de broodmaaltijd. De kinderen krijgen eerst een boterham met hartig beleg. Bij de volgende boterhammen mogen ze ook eenmalig kiezen voor zoet beleg. Ook krijgen ze melk te drinken.
12.00 - 14.00 uur	Na de lunch worden de kinderen verschoond of gaan naar de wc. De kinderen worden naar bed gebracht. Kinderen die niet hoeven te slapen kunnen vrij spelen of er worden activiteiten met de kinderen gedaan.
14.00 - 14.30 uur	De kinderen komen uit bed, worden verschoond of gaan naar de wc. Er is een kort tafelmoment waarbij de kinderen een groentesnack en water, lauwe thee of diksap aangeboden krijgen.
14.30 - 15.30 uur	Binnen of buiten worden er activiteiten gedaan met de kinderen of wordt er vrij gespeeld.
15.30 - 16.00 uur	De kinderen gaan aan tafel en krijgen een warme maaltijd en water, lauwe thee of diksap te drinken.
16.00 - 16.30 uur	De kinderen worden verschoond of gaan naar de wc.
16.30 - 18.30 uur	Vanaf 16.30 uur kunnen kinderen worden opgehaald. Vrij spelmoment, binnen of buiten.
17.30 - 18.30 uur	De kinderen krijgen een verantwoord tussendoortje en water, lauwe thee of diksap aangeboden.
18.30 - 19.00 uur	Mogelijkheid tot verlengde opvang.

Dagindeling PSA-groep

07.00 - 07.30 uur	Mogelijkheid tot verlengde opvang.
07.30 - 09.15 uur	Binnenkomst van de kinderen. De pedagogisch medewerkers begroeten de ouder/verzorger en het kind en wisselen kort informatie uit met de ouder/verzorger.
09.15 - 09.30 uur	We starten met de kring en zingen liedjes. We bespreken wie er aanwezig zijn, de dagen van de week, het weer en het seizoen. Ook wordt de dagplanning doorgenomen aan de hand van dagritme kaarten.
09.30 - 10.00 uur	We gaan aan tafel en de kinderen eten fruit en drinken water of lauwe thee. Na dit eetmoment worden de kinderen verschoond of gaan ze naar de wc.
10.00 - 11.30 uur	Binnen of buiten worden er activiteiten gedaan met de kinderen of wordt er vrij gespeeld.
11.30 - 12.00 uur	Samen aan tafel voor de broodmaaltijd. De kinderen krijgen eerst een boterham met hartig beleg. Bij de volgende boterhammen mogen ze ook eenmalig kiezen voor zoet beleg. Ook krijgen ze melk te drinken.
12.00 - 14.00 uur	Na de lunch mogen de kinderen vrij spelen en worden ze tussendoor verschoond of gaan naar de wc. De kinderen gaan rond 12.30 uur slapen en/of rusten op de groep of doen dan een rustige activiteit.
14.00 - 14.30 uur	De kinderen komen uit bed, worden verschoond of gaan naar de wc. Er is een kort tafelmoment waarbij de kinderen een groentesnack en water, lauwe thee of diksap aangeboden krijgen.
14.30 - 15.30 uur	Binnen of buiten worden er activiteiten gedaan met de kinderen of wordt er vrij gespeeld.
15.30 - 16.00 uur	De kinderen gaan aan tafel en krijgen een warme maaltijd en water, lauwe thee of diksap te drinken. Aan tafel bespreken zij onder andere wat ze gedaan hebben deze dag.
16.00 - 16.30 uur	De kinderen worden verschoond of gaan naar de wc.
16.30 - 18.30 uur	Vanaf 16.30 uur kunnen de kinderen opgehaald worden.
16.00 - 18.30 uur	Vrij spelmoment, binnen of buiten.
17.30 - 18.30 uur	De kinderen krijgen een verantwoord tussendoortje en water, lauwe thee of diksap aangeboden.
18.30 - 19.00 uur	Mogelijkheid tot verlengde opvang.

Baby, dreumes en peuteraanbod

Hierboven heeft u de dagindelingen voor het KDV en de PSA kunnen zien. In dit hoofdstuk zullen we specifieke onderdelen van de dag en het activiteitenaanbod verder toelichten.

Eetmomenten

Het Paleisje hecht waarde aan een gezamenlijk eetmoment. We respecteren hierbij kindervriendschappen en geven kinderen veelal de mogelijkheid om te kiezen waar en naast wie zij gaan zitten. Tijdens de meeste eetmomenten wordt er binnen aan tafel gegeten, maar er is, bijvoorbeeld als het mooi weer is, ook de mogelijkheid om buiten te picknicken of een snack te nuttigen. Er wordt voordat de kinderen beginnen met eten altijd een liedje gezongen om het gezamenlijke eetmoment in te luiden. Tijdens het eetmoment stimuleren de pedagogisch medewerkers communicatie met en tussen de kinderen door op de signalen van de kinderen te letten, hierop te reageren en zelf ook gesprekjes met de kinderen te starten. De pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor een rustig en gezellig eetmoment. Zij maken van het eetmoment een sociaal moment, waar naast aandacht voor het eten, ook aandacht is voor elkaar.

Ook het geven van de fles wordt bij Het Paleisje gezien als een sociaal moment, waarbij er één-op-één aandacht is tussen de pedagogisch medewerker en de baby. De baby's die mee-eten worden zoveel mogelijk betrokken bij de eetmomenten aan tafel. Echter, in sommige gevallen is het rustiger voor de baby('s) en/of voor de kinderen die aan tafel eten als de baby's op een andere plek dan aan tafel hun hapje krijgen. Op die manier kunnen de pedagogisch medewerkers hun aandacht beter verdelen over alle kinderen. Ook buiten de tafelmomenten om komt het voor dat kinderen op een andere plek dan aan tafel eten, bijvoorbeeld doordat ze langer hebben geslapen of later aanwezig zijn.

Soms komt het voor dat een kind niet (verder) wil eten. Op zo'n moment probeert een pedagogisch medewerker het kind te stimuleren om toch (verder) te eten. Hierbij zal een pedagogisch medewerker een kind niet dwingen, het kind bepaalt zelf hoeveel hij/zij eet. Uiteraard geldt ook dat kinderen niet gedwongen worden als zij niet (meer) willen drinken.

De pedagogisch medewerkers stimuleren verder tijdens het eetmoment de tafelmanieren en het zelfstandig eten en drinken van de kinderen. Zo wordt de kinderen onder andere geleerd dat zij tijdens een eetmoment aan tafel blijven zitten en hoe zij ergens netjes om kunnen vragen. Verder ondersteunen de pedagogisch medewerkers de kinderen bij het gebruiken van bestek. Bij het KDV wordt het fruit en sowieso de eerste boterham met een vork aangeboden. De warme maaltijd wordt gegeten met een lepel of een vork. Bij de PSA eten de kinderen hun fruit en warme maaltijd ook met bestek, maar de boterhammen bij de lunch eten zij uit de hand.

Bij het fruitmoment worden er verschillende fruitsoorten klaargemaakt. De kinderen mogen zelf kiezen welk fruit ze willen eten. Bij de lunch besmeren de PSA-kinderen hun eerste boterham zelf met boter en mogen ze voor elke boterham zelf hun beleg kiezen, waarbij de eerste boterham altijd hartig belegd moet worden. Ook de KDV-kinderen mogen afhankelijk van hun ontwikkeling fruit kiezen en bij de lunch zelf boter smeren en beleg kiezen (ook hier de eerste boterham met hartig beleg).

Bij elk eetmoment krijgen de kinderen natuurlijk ook drinken aangeboden. Bij de lunch krijgen ze in principe melk te drinken en bij de andere eetmomenten wordt er water, lauwe thee en/of diksap aangeboden. De kinderen worden gestimuleerd om zelfstandig te drinken. Hierbij wordt er stapsgewijs toegewerkt naar het kunnen drinken uit een 'gewone' beker. Bij Het Paleisje houden we de volgende volgorde aan:

- Fles (tot +/- 1 jaar)
- 360° graden antilekbeker (vanaf +/- 1 jaar)
- 'Gewone' beker (oefenen vanaf +/- 1,5 jaar)

Voor deze volgorde hebben we gekozen, omdat een kind in alle drie de fases dezelfde omhooggaande beweging moet maken, onafhankelijk uit welke fles of beker het kind drinkt. Hierdoor is er een vloeiende overgang tussen de verschillende soorten bekere. Uiteraard houden we te allen tijde rekening met de ontwikkeling van de kinderen en kijken we waar een kind aan toe is. Elk kind is uniek, dus bovengenoemde leeftijden zijn puur een indicatie.

Kinderparticipatie

We vinden het belangrijk om kinderen serieus te nemen en waar mogelijk hun ideeën mee te nemen. Zo geven de pedagogisch medewerkers de kinderen gedurende de dag verschillende keuzes, denk hierbij aan het kiezen van speelgoed waar zij mee willen spelen en keuze voor beleg en drinken. Verder wordt er geprobeerd zoveel mogelijk in te gaan op de initiatieven van de kinderen, zoals op momenten dat kinderen met eigen ideeën komen en uit zichzelf bij een pedagogisch medewerker aangeven dat ze bijvoorbeeld ergens mee willen spelen.

Naast het kunnen inbrengen van eigen ideeën is ook het samen verantwoordelijk zijn voor bepaalde taken onderdeel van kindparticipatie. Bij Het Paleisje stimuleren we het verantwoordelijkheidsgevoel van de kinderen op verschillende momenten, bijvoorbeeld door samen met de kinderen het door hen gebruikte speelgoed op te ruimen, hen te laten helpen

---

bij het klaarzetten van spullen die nodig zijn voor een activiteit of door hen te laten helpen met het uitdelen van bijvoorbeeld borden of bestek tijdens de eetmomenten.

Zelfstandigheid

Het laten maken van eigen keuzes is een belangrijk aspect van zelfstandig worden. Daarnaast stimuleren we de kinderen ook om bepaalde praktische vaardigheden zelf uit te voeren. We ondersteunen en begeleiden de kinderen om naar vermogen zelfstandig te worden. Voorbeelden hiervan zijn het zelf aantrekken van jas en schoenen of het smeren van hun boterham. De pedagogisch medewerkers ondersteunen kinderen waar nodig bij het zelfstandig uitvoeren van vaardigheden. Als een kind bijvoorbeeld nog niet geheel zelfstandig zijn/haar schoenen kan aantrekken, geeft de pedagogisch medewerker uitleg en doet aan het kind voor hoe de schoen aangetrokken moet worden. Daarnaast kan een vaardigheid in stukjes worden opgedeeld, zodat een kind bij een gedeelte van de handeling geholpen wordt, maar ook al leert om een deel zelf te doen. Zo kan een kind bijvoorbeeld geholpen worden om de schoen aan te trekken, maar kan het kind wel zelf het klittenband of de rits dicht doen. Door kinderen zelfstandig, of zelf met ondersteuning, vaardigheden te laten uitvoeren, leren zij dat zij iets zelf kunnen en dat ze niet altijd afhankelijk hoeven te zijn van anderen. Hierdoor kan hun zelfvertrouwen groeien. Ook stimuleren we bij Het Paleisje de zelfredzaamheid van de kinderen, door hen handvaten te geven om zichzelf (naar vermogen) te redden. Zo kunnen zij leren hoe zij zelf tegenslagen en problemen kunnen oplossen. Denk hierbij aan hulp vragen bij een vastzittende rits, of het kunnen oplossen van een conflict tijdens het samen spelen met andere kinderen.

Zindelijkheid

Er zijn bij Het Paleisje vaste momenten waarop kinderen worden verschoond en/of naar de wc gaan. Uiteraard worden kinderen buiten deze momenten ook verschoond als dat nodig is en mogen kinderen op elk moment van de dag naar de wc. Bij Het Paleisje kunnen de kinderen gebruik maken van toiletten op kindelhoogte, zodat zij makkelijk zelfstandig naar de wc kunnen.

Als een pedagogisch medewerker denkt dat uw kind klaar is om met zindelijkheidstraining te beginnen, zal dit altijd met u besproken worden. U bepaalt zelf of u hier inderdaad mee wil starten. Het initiatief kan natuurlijk ook vanuit uzelf komen. Tijdens de zindelijkheidstraining zullen de pedagogisch medewerkers regelmatig met u als ouder/verzorger overleggen over hoe de zindelijkheidstraining verloopt.

Bij Het Paleisje beginnen we veelal met het stimuleren van de zindelijkheid tijdens de verschoonmomenten. Dit doen de pedagogisch medewerkers door de kinderen regelmatig de gelegenheid te geven om te oefenen op de wc op het moment dat ze verschoond worden. Als ze merken dat een kind niet wil, proberen ze het later opnieuw. Daarnaast letten de pedagogisch medewerkers ook goed op het initiatief van de kinderen. Op het moment dat kinderen zelf aangeven dat ze moeten plassen of dat ze op de wc willen plassen, geven zij hen hiertoe zoveel mogelijk de gelegenheid.

We vinden het belangrijk dat kinderen niet gedwongen worden om zindelijk te worden. Dwang kan averechts werken en kan negatieve invloed hebben op de vertrouwensband tussen kind en pedagogisch medewerker. Wij leggen de focus juist op het geven van complimenten, ook wanneer een kind alleen geprobeerd heeft om te plassen, maar het nog niet is gelukt.

Slapen

Kinderen hebben allemaal hun eigen slaapritme. Sommige kinderen gaan gedurende de opvangdag standaard één of twee keer naar bed en andere kinderen slapen naar behoefte. De pedagogisch medewerkers bespreken met u uw wensen over het slapen van uw kind. Hierbij wordt onder andere gesproken over het slaapritme, een eigen slaapzak of één van Het Paleisje, het slapen met of zonder knuffel en/of speen en eventueel buikslapen en inbakeren. Wilt u dat uw kind op zijn/haar buik slaapt of ingebakerd wordt, dan zullen wij u vragen om hierover een toestemmingsformulier te tekenen. Sommige kinderen slapen in een bedje, in de slaapkamer, en andere (oudere) kinderen slapen op een stretcher, op de groep. In de slaapkamers is er een vaste indeling van welk kind in welk bedje slaapt. Op die manier zorgen we ervoor dat kinderen hun eigen plek hebben. De oudere kinderen, veelal van de PSA, die op een stretcher liggen, mogen vaak zelf kiezen op welke stretcher, die op de groep is klaargezet, ze willen gaan liggen. Als de kinderen slapen, is er altijd een pedagogisch medewerker op de groep aanwezig om toezicht te houden. Als er kinderen in de slaapkamer slapen, wordt er gebruik gemaakt van een wekker. De pedagogisch medewerkers zorgen er, met behulp van deze wekker, voor dat zij ter controle om de tien minuten een kijkje nemen in de slaapkamer. Op die manier wordt de veiligheid van de kinderen in de slaapkamer gewaarborgd.

Kinderen hebben hun eigen behoeftes met betrekking tot slapen. Het uitgangspunt bij Het Paleisje is om kinderen niet te laten huilen, maar sommige kinderen hebben het juist nodig om zichzelf in slaap te huilen. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat zij er te allen tijde voor het kind zullen zijn, ze kijken naar wat het kind nodig heeft en spelen hierop in. Naarmate de kinderen ouder worden, hebben zij vaak minder behoefte om te slapen. Zo slapen zij tussen de middag soms nog maar kort of helemaal niet meer als ze bij Het Paleisje zijn. In dat geval krijgen de kinderen wel de mogelijkheid om te rusten op een stretcher of kunnen ze, terwijl de andere kinderen slapen en/of rusten, een rustige activiteit doen.

Thema's en activiteiten

Bij Het Paleisje bieden we gedurende de dag allerlei activiteiten aan en werken we in principe elke maand met een ander thema. De activiteiten kunnen één of meerdere doelen hebben, zoals het leren voorzien in eigen basisbehoeften, het stimuleren van de motorische en/of verstandelijke ontwikkeling en ook het bieden van ontspanning. Sommige activiteiten, zoals knutselactiviteiten, zijn specifiek gericht op één of meerdere ontwikkelingsaspecten. Geregeld bieden wij activiteiten aan die gericht zijn op de ontwikkelingsgebieden die terugkomen in onze observatiemethode. Andere activiteiten zijn meer gericht op ontspanning, maar ook bij deze activiteiten worden vaak ongemerkt één of meerdere ontwikkelingsaspecten gestimuleerd. Een voorbeeld van een activiteit die kinderen zien als ontspanning is het klimmen en klauteren over de zachte klimkussens. Echter, deze activiteit stimuleert ook de motorische ontwikkeling van de kinderen. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een balans in het aanbieden tussen activiteiten gericht op ontwikkeling en activiteiten die meer gericht zijn op ontspanning. Hieronder wordt het gebruik van thema's en het activiteitenaanbod verder toegelicht.

Thema's

Bij Het Paleisje werken wij met verschillende thema's. Enkele voorbeelden van thema's zijn dieren, supermarkt, zomer en onderwaterwereld. Elk thema duurt ongeveer een maand en elke dag wordt er een activiteit gerelateerd aan het thema gedaan. Door middel van bijvoorbeeld een thematafel, themahoek, poster of tekening is het voor de kinderen duidelijk te zien met welk thema wordt gewerkt of dat het een feestdag is.

Themagerelateerde knutselactiviteiten worden vaak meerdere dagen gedaan. Op die manier zorgen we ervoor dat alle kinderen de mogelijkheid krijgen om aan alle knutselactiviteiten van een thema mee te doen. Naast knutselactiviteiten worden er ook andere activiteiten aangeboden die met het thema te maken hebben. Denk hierbij aan een uitje naar de supermarkt of een spel waarbij themawoorden worden besproken.

Activiteitenaanbod

Activiteiten met baby's, dreumesen en peuters kunnen verschillende vormen hebben. Baby's zullen veelal één-op-één met een pedagogisch medewerker een activiteit doen en activiteiten met dreumesen en peuters zullen vaker in groepjes plaatsvinden. De meeste activiteiten vinden plaats op de eigen groep van de kinderen of op het buitenspeelplein. In sommige gevallen kunnen activiteiten ook ergens anders plaatsvinden, bijvoorbeeld op de gang gymmen, op een andere groep een gezamenlijk feest vieren of buiten het terrein van Het Paleisje een uitstapje maken. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om mee te doen met de activiteiten en geven het goede voorbeeld door waar mogelijk zelf mee te doen. Mocht een kind echt niet willen meedoen aan een activiteit, dan wordt er, als het mogelijk is, een alternatief aangeboden.

Hieronder volgt het reguliere activiteitenaanbod dat wordt aangeboden op alle groepen bij Het Paleisje. Daarnaast worden de specifieke Peuter Speel Academie activiteiten (PSA-activiteiten) toegelicht. Het spel- en activiteitenaanbod wordt uiteraard door de pedagogisch medewerkers aangepast aan de leeftijd en ontwikkeling van de kinderen.

Activiteiten voor baby's

De pedagogisch medewerkers doen elke dag een individuele activiteit met de baby's. Enkele voorbeelden van individuele activiteiten zijn het oefenen met liggen op de buik, het grijpen van voorwerpen, rollen, kruipen en lopen. Tijdens deze bewegingsactiviteiten zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat de baby's zoveel mogelijk vrij kunnen bewegen, zodat ze niet in hun ontwikkeling geremd worden. Ook tijdens het vrij spelmoment zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat de baby's zoveel mogelijk in de box of op het boxkleed liggen, zodat de baby's ook tijdens het zelfstandig spelen zoveel mogelijk bewegingsvrijheid hebben.

Deze bewegingsvrijheid zorgt ervoor dat een baby tijdens exploratief spel gemakkelijker op onderzoek uit kan gaan. Bij exploratief spel gaat het namelijk vooral om onderzoeken, verkennen en ontdekken. Baby's ontdekken hun omgeving door te kijken, luisteren, proeven, ruiken en te voelen. De pedagogisch medewerkers stimuleren door middel van activiteiten het exploratieve spel. Enkele voorbeelden van exploratief spel die een pedagogisch medewerker samen met een baby kan doen zijn het doen van voel- en/of grijpspelletjes en het samen kijken in de spiegel.

Om de taalontwikkeling van de baby's te stimuleren praten de pedagogisch medewerkers gedurende de dag vaak tegen de baby's en reageren ze op hun klanken en signalen. Daarnaast zingen ze regelmatig liedjes en lezen ze boekjes. Andere voorbeelden van activiteiten die we bij Het Paleisje met baby's doen zijn: torens bouwen en omgooien, kiekeboe spelen en af en toe knutselen.

Activiteiten voor dreumesen en peuters

Ook aan dreumesen en peuters worden bij Het Paleisje elke dag activiteiten aangeboden. Omdat dreumesen en peuters verder zijn in hun ontwikkeling dan baby's, zijn zij toe aan andere en/of uitdagendere activiteiten. Zo vallen onder exploratief spel voor dreumesen en peuters ook knutselen, kleien en muziek maken. Knutselactiviteiten als verven, tekenen, knippen en plakken worden door de pedagogisch medewerkers vaak aangeboden. Deze knutselactiviteiten vinden kinderen van deze leeftijd over het algemeen leuk en bevorderen de fijne motoriek. Een andere activiteit waarmee de fijne motoriek gestimuleerd wordt is tandenpoetsen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het poetsen van de eigen tanden met een

---

tandenborstel of het oefenen van het poetsen van andere materialen, zoals een geplastificeerd vel papier met daarop een gebit afgebeeld.

Ook de bewegingsactiviteiten veranderen, omdat het leren lopen een enorme bewegingsvrijheid met zich meebrengt. De grove motoriek ontwikkelt zich snel, waardoor activiteiten als fietsen, steppen en dansen steeds meer aangeboden kunnen worden. Daarnaast spelen de pedagogisch medewerkers vaker spelletjes als overgooien met een bal en verstoppertje met de kinderen. Om de kinderen ook voldoende bewegingsvrijheid te geven buiten de activiteiten om, zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat kinderen gedurende de dag zo min mogelijk stil hoeven te zitten, bijvoorbeeld door de tafelmomenten zo kort mogelijk te houden. Na de lunch doen de pedagogisch medewerkers dat door de schoonmaakwerkzaamheden pas uit te voeren nadat alle kinderen aan het spelen zijn of naar bed zijn gebracht. Om de taalontwikkeling van de dreumesen en peuters te stimuleren, praten de pedagogisch medewerkers gedurende de dag veel met de kinderen en daarnaast worden de kinderen bijvoorbeeld betrokken bij het interactief voorlezen en het zingen van liedjes. Ook krijgen zij de mogelijkheid om mee te denken en te doen en hun eigen ideeën in te brengen. Andere voorbeelden van activiteiten die we bij Het Paleisje met dreumesen en peuters doen zijn: puzzelen, spelen met Duplo en/of andere bouwblokken, een treinbaan bouwen en kringspelletjes.

Buitenspelen

Bij Het Paleisje proberen we ervoor te zorgen dat kinderen van alle leeftijden voldoende beweging krijgen. We streven er daarom naar om minimaal één keer per dag buiten te spelen met de kinderen, ook als het een beetje regent of waait. Mocht het niet mogelijk zijn om met (een deel van) de eigen groep naar buiten te gaan, bijvoorbeeld in verband met de ratio, dan kunnen kinderen als activiteit met (een deel van) een andere groep gaan buitenspelen.

Tijdens het buitenspelen zijn de pedagogisch medewerkers actief met de kinderen bezig. Zo hebben zij aandacht voor het spel van de kinderen en bieden zelf ook spelletjes of activiteiten aan. Voorbeelden van buitenactiviteiten zijn: stoepkrijten, (loop)fietsen, steppen, (met een baby) overrollen met een bal, bellenblazen, ren-en-stilsta-groepsspelletjes en balspellen. Waar mogelijk worden de buitenactiviteiten aangepast op het weer, zo spelen de kinderen bijvoorbeeld met warm weer vaker met water.

Mediagebruik

We zijn ons er bij Het Paleisje van bewust dat (jonge) kinderen opgroeien in een wereld waar televisie, internet en sociale media een belangrijke rol spelen. We anticiperen hierop door verschillende digitale media met mate te gebruiken. Digitale media worden alleen als aanvulling op een activiteit gebruikt en daarom zullen de pedagogisch medewerkers voorafgaand aan het gebruik bedenken of het digitale medium daadwerkelijk verdieping geeft aan de geplande activiteit. Zo kan er naar aanleiding van het lezen van een boekje een filmpje gekeken worden over hetzelfde verhaaltje of onderwerp, waarmee onder andere de fantasie en de taalontwikkeling van de kinderen extra worden gestimuleerd en de activiteit nog meer kan aansluiten op de belevingswereld van de kinderen.

Verdiepende activiteiten

Kinderen van 2 jaar en ouder die toe zijn aan extra uitdaging bieden we bij Het Paleisje verdiepende activiteiten. Deze verdiepende activiteiten worden naast de reguliere activiteiten op de groep aangeboden. Alle kinderen die hier aan toe zijn, kunnen deelnemen aan deze activiteiten. Door middel van deze verdiepende activiteiten stimuleren we onder andere taal, rekenen, zelfexpressie, samenwerking en zelfvertrouwen.

PSA-activiteiten

Naast het reguliere aanbod voor peuters worden er op de PSA ook specifieke PSA-activiteiten aangeboden. Door deze PSA-activiteiten maken de kinderen op een speelse manier kennis met schoolse activiteiten. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om mee te doen aan de PSA-activiteiten, maar als een kind echt niet geïnteresseerd is, is er een mogelijkheid om iets anders te doen.

Hieronder volgt een korte uitleg van de verschillende PSA-activiteiten die we bij Het Paleisje aanbieden.

Kringgesprek

Iedere ochtend, voor het eten van het fruit, wordt met de kinderen een kringgesprek gehouden. Tijdens het kringgesprek starten we de dag en bespreken we, meestal met behulp van het planbord, onder andere:

- wie er die dag op de groep zijn, bijvoorbeeld door middel van een goedemorgenliedje;
- de dagen van de week;
- wat we gaan doen vandaag;
- het seizoen;
- het weer.

De kinderen worden door de pedagogisch medewerkers gestimuleerd om actief mee te doen met het kringgesprek. Door middel van het stellen van vragen zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat de kinderen meedenken over de

---

verschillende onderwerpen. Natuurlijk is er tijdens het kringgesprek ruimte voor kinderen om zelf iets te vertellen over een ander onderwerp.

Taal- en rekenactiviteiten

Elke dag zijn de kinderen bij de PSA bezig met taal, bijvoorbeeld door het interactief lezen van een boek, een spelletje met letters te spelen, het alfabet op te noemen, een praatplaat te bespreken, hun eigen letter te knutselen, letters te stempelen en/of woorden klappend op te noemen. Ook rekenactiviteiten komen elke dag op verschillende manieren voor. Denk hierbij aan het tellen van de stippen van een dobbelsteen, stempelen met cijfers, hardop tellen en/of kennismaken met woorden als meer/minder en lang/kort. Zowel de taal- als rekenactiviteiten die worden aangeboden, worden vaak aangepast aan het thema.

Spelen

Tijdens het vrij spelmoment wordt er bij de PSA soms gebruik gemaakt van een planbord. Op de groep zijn meerdere, functionele hoeken waar verschillende speelelementen worden aangeboden. Denk hierbij aan een poppenhoek, een bouwhoek, maar ook een leeshoek. Op het planbord hangen plaatjes van de op dat moment beschikbare activiteiten en hoeken. Er kunnen foto's van de kinderen geplakt worden bij de activiteit of hoek waar zij graag willen spelen. Door een planbord te gebruiken leren de kinderen dat zij keuzes mogen maken. Ook leren de kinderen langer te spelen met één soort speelgoed.

Uitstapjes

Tijdens elk thema zal er een uitstapje gemaakt worden dat aansluit bij het betreffende thema. Zo kan bij het thema 'beroepen' een uitstapje gemaakt worden naar bijvoorbeeld de brandweer of politie.

Groepsinformatie

Het Paleisje Bergschenhoek beschikt over twee verticale groepen en één Peuter Speel Academie (PSA).

Op de verticale groepen worden kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 4 jaar opgevangen. De PSA is er voor kinderen van 2 tot en met 4 jaar.

Groepen van Het Paleisje Bergschenhoek

Het Paleisje Bergschenhoek beschikt over twee verticale groepen en één PSA.

De verticale groepen van Het Paleisje Bergschenhoek zijn:

- Roodkapje met een capaciteit van 13 kindplaatsen;
- Repelsteeltje met een capaciteit van 14 kindplaatsen.

Op de PSA-groep worden kinderen in de leeftijd van 2 tot en met 4 jaar opgevangen. De PSA beschikt over 16 kindplaatsen.

Afhankelijk van het kindaanbod en de leeftijden van de kinderen, zullen er 1 tot 4 pedagogisch medewerkers op de groep aanwezig zijn.

Stamgroep

Uw kind wordt na inschrijving geplaatst op een zogeheten stamgroep. Dit is de vaste groep waar uw kind zal verblijven op de dagen dat hij/zij van de opvang gebruik maakt. Op deze groep werken een aantal vaste medewerkers die worden ingeroosterd naar ratio.

Tweede stamgroep

Wij streven ernaar om kinderen op hun vaste opvangdagen op slechts één groep te plaatsen. Echter, in sommige situaties, kunnen wij u aanbieden om de opvang van uw kind tijdelijk over twee stamgroepen te verdelen.

We maken alleen in de volgende gevallen gebruik van een tweede stamgroep:

- Indien u een extra opvangdag op contract wilt en er (nog) geen plek is op de eigen groep;
- Indien uw kind op het KDV zit en overgaat naar de PSA, maar er nog niet op alle opvangdagen plek is op de PSA;
- Indien u uw kind inschrijft op dagen dat er niet op slechts één groep plek is.

Samenvoegen van groepen

In sommige situaties kan er bij Het Paleisje voor gekozen worden om stamgroepen samen te voegen. Tijdens het intakegesprek wordt dit uitgelegd aan u. Ouders/verzorgers geven in het ouderportaal toestemming voor het feit dat hun kind op één andere groep dan hun stamgroep opgevangen mag worden. Deze andere groep noemen we in de praktijk de koppelgroep. Het samenvoegen van koppelgroepen kan structureel zijn op een specifieke dag van de week of aan de randen van de dag, maar kan ook incidenteel voorkomen, bijvoorbeeld in vakantieperiodes vanwege een lagere bezetting.

De keuze voor structureel samenvoegen van koppelgroepen kan worden gemaakt als er sprake is van een structureel lagere bezetting van groepen en/of pedagogische redenen. De kinderen worden dan de hele dag in de samengestelde stamgroep opgevangen door één (of meer) vaste pedagogisch medewerker(s). Als de koppelgroepen worden samengevoegd aan de randen van de dag, dan betekent dit dat de groepen alleen samengevoegd zijn tot ongeveer 09.00 uur 's ochtends en vanaf ongeveer 17.00 uur 's middags. Het kan ook voorkomen dat koppelgroepen incidenteel, door de bezetting, pedagogische redenen en/of calamiteiten, een dag(deel) worden samengevoegd.

Naast het samenvoegen van een volledige groep, kan het ook voorkomen dat een individueel kind structureel een dag op een andere groep gaat spelen, bijvoorbeeld ten gevolge van de bezetting op de groepen. Mocht dit het geval zijn, dan wordt dit altijd vooraf besproken met ouders/verzorgers en wordt dit na het krijgen van toestemming contractueel vastgelegd. Doordat de dagritmes van alle groepen bij Het Paleisje grotendeels gelijk zijn, is de structuur en werkwijze op een (samengevoegde) groep min of meer hetzelfde. De continuïteit voor de kinderen is daarmee gewaarborgd. Door het samenvoegen en verplaatsen van (groepen) kinderen is er meer mogelijkheid voor kinderen om samen te spelen met andere

---

kinderen. Zo ontstaat ook meer gelegenheid om specifieke activiteiten aan te bieden, bijvoorbeeld aan kinderen van dezelfde leeftijd of aan kinderen met dezelfde interesses. Daarnaast is het door het samenvoegen soms makkelijker om een uitstapje te maken. Bij het samenvoegen en verplaatsen (van groepen) kinderen zien wij toe op de sociaal emotionele veiligheid van de kinderen en uiteraard wordt er altijd uitgegaan van de vastgestelde kwaliteitsregels van de Wet Kinderopvang.

Incidentele ruildagen en extra dagen

Bij Het Paleisje is het mogelijk om een contractdag incidenteel te ruilen en om buiten het contract om een extra opvangdag aan te vragen. Zie voor praktische informatie omtrent het aanvragen van deze dagen ons huisreglement dat u tijdens de intake ontvangt.

We streven ernaar om uw kind tijdens een ruildag of extra dag te plaatsen op zijn/haar eigen stamgroep. Indien dit niet mogelijk is in verband met de beroepskracht-kindratio (BKR) kunnen we uw kind, met uw toestemming, op een andere groep plaatsen.

Voeding

Voedingsaanbod

Bij Het Paleisje bieden we veelal gezonde voeding aan. We hebben een breed assortiment van producten die we kunnen aanbieden, met daarin voornamelijk gezondere producten. Bepaalde producten, zoals het zoete beleg, zullen in mindere mate worden aangeboden.

Hieronder kunt u terugvinden welke voeding wij aanbieden tijdens de verschillende eetmomenten.

Ontbijt

Tijdens de verlengde opvang van 07.00 uur tot 07.30 uur kunnen de kinderen bij Het Paleisje ontbijten. Ze krijgen dan een boterham met beleg naar keuze en melk aangeboden. Wij verwachten dat kinderen die geen gebruik maken van de verlengde (ochtend)opvang, thuis al hebben gegeten. Het is niet mogelijk om tijdens de reguliere opvang bij Het Paleisje te ontbijten.

Fruit

Tijdens het fruitmoment krijgen de kinderen ieder een bakje met vers, gesneden fruit en mogen ze kiezen uit een beker water of lauwe thee. Wij bieden het hele jaar door appel, peer en banaan aan en daarnaast wordt er seizoensfruit, zoals aardbei en mandarijn aangeboden. Elke dag zorgen de pedagogisch medewerkers voor een gevarieerd fruitaanbod waaruit de kinderen zelf mogen kiezen wat ze willen eten.

Lunch

Bij de lunch krijgen de kinderen volkoren boterhammen met margarine en beleg naar keuze. Bij de eerste boterham mogen zij kiezen uit de hartige belegsoorten, zie onderstaande tabel. Vanaf de tweede boterham mogen zij ook kiezen voor zoet beleg (zie onderstaande tabel), met een maximum van één boterham met zoet beleg per kind per dag. De kinderen krijgen melk te drinken bij de lunch.

Hartig beleg	Zoet beleg
Boterhamworst	Appelstroop
Kaas	Chocoladepasta of -hagel (puur)
Kindersmeerkaas	De Kleine Keuken Broodbeleg
Kipfilet	(Seizoens)fruit
100 % pindakaas	Gestampte muisjes
Rauwkost	Jam
Vegetarische smeerworst	Vruchtenhagel
Zuivelspread	

Groentesnack

Als tussendoortje krijgen de kinderen een groentesnack aangeboden. De groentesnack bestaat veelal uit komkommer en paprika en daarnaast kunnen ter variatie ook andere groenten, zoals wortel, tomaat en avocado worden aangeboden. Soms wordt de groentesnack met een dipsausje, zoals yoghurt, aangeboden. Bij de groentesnack mogen de kinderen kiezen wat zij willen drinken. Hierbij kunnen zij kiezen uit twee van de drie volgende dranken: water, lauwe thee of diksap.

Warme maaltijd

We streven ernaar om elke week een zo gevarieerd mogelijk weekmenu samen te stellen. De maaltijden kunnen variëren van aardappelen met groenten en vlees of vis, pastamaaltijden, rijstmaaltijden tot vegetarische maaltijden. De warme maaltijd wordt zoveel mogelijk elke dag vers bereid op de locatie. Tijdens de warme maaltijd mogen de kinderen kiezen wat zij willen drinken. Hierbij kunnen zij kiezen uit twee van de drie volgende dranken: water, lauwe thee of diksap.

Avondsnack

Tussen 17.30 uur en 18.30 uur krijgen de kinderen die nog aanwezig zijn een laatste tussendoortje. Dit tussendoortje kan bestaan uit volkoren cracottes, rozijntjes, (Maria)-kaakjes, soepstengels of maisfingers. Bij dit tussendoortje kunnen de kinderen wederom kiezen uit twee van de drie volgende dranken: water, lauwe thee of diksap. In sommige gevallen, bijvoorbeeld als er buiten afgesloten wordt, kunnen de kinderen niet kiezen wat zij willen drinken, maar krijgen ze of water of lauwe thee of diksap aangeboden.

Allergieën en individuele afspraken

Uiteraard houden we bij Het Paleisje rekening met allergieën van kinderen. Er is ook ruimte om individuele afspraken te maken wanneer het noodzakelijk is om af te wijken van ons voedingsbeleid, bijvoorbeeld bij een dieet of een (geloofs)overtuiging.

Voedingsaanbod voor baby's (tot 1 jaar)

Baby's (tot 1 jaar) hebben een eigen voedingsschema en daarom zullen wij, zeker tijdens het eerste levensjaar, zoveel mogelijk meegaan met het ritme van thuis. We bespreken uw wensen met betrekking tot de voeding van uw kind en in samenspraak met u bepalen we het voedingsschema van uw kind. Naarmate uw kind ouder wordt, kan het steeds meer meedraaien met het ritme van de groep.

Fles- en borstvoeding

Voor de baby's hebben we bij Het Paleisje Nutrilon 1 + 2 of HERO 1 + 2. Mocht u gebruik willen maken van een andere soort flesvoeding, dan kan dat, maar dan moet u deze voeding zelf meenemen naar Het Paleisje. Ook kunt u afgekolfde, gekoelde moedermelk meenemen. Daarnaast is het uiteraard ook mogelijk om gedurende de dag zelf borstvoeding te komen geven aan uw kind. Naast fles- of borstvoeding krijgen kinderen soms water, bijvoorbeeld bij de lunch.

Fruit- en groentehapjes

De fruit- en groentehapjes worden bij Het Paleisje vers bereid. Wanneer de pedagogisch medewerkers beginnen met het geven van fruit- en/of groentehapjes aan baby's wordt het fruit of de groente altijd gepureerd. We bieden in het begin nog geen combinaties van verschillende soorten fruit en verschillende soorten groenten aan, zodat een baby leert wennen aan de smaak van één fruit- of groentesoort. Naarmate het kind ouder wordt, zullen er ook combinaties worden aangeboden en als het kind beter kan kauwen, zullen we ook stukjes fruit en groente aanbieden.

Lunch

De baby's die al een boterham mogen mee-eten, krijgen in het begin alleen margarine op hun bruine boterham. Later, wanneer zij ook beleg mogen eten, starten ze vaak met zuivelspread of vegetarische smeerworst. In overleg met ouder(s)/verzorger(s) kunnen er steeds meer belegsoorten worden toegevoegd.

Groente- en avondsnaak

De baby's die nog niet toe zijn aan het eten van stukjes rauwe groente als tussendoortje, kunnen maisfingers aangeboden krijgen. Tijdens de avondsnaak kunnen de baby's ook maisfingers, een cracotte of een soepstengel aangeboden krijgen.

Feesten en traktaties

Feesten

Op feestdagen of bij speciale gelegenheden bieden wij incidenteel voeding aan die niet binnen ons reguliere voedingsaanbod valt. Denk hierbij aan een krentenbol bij een feestelijke (paas)lunch of kruidnootjes en chocolademelk bij de sinterklaasviering. In het ouderportaal kunt u aangeven of u toestemming geeft voor het eten en drinken van voeding dat buiten ons reguliere voedingsaanbod valt. Mocht u geen toestemming geven, dan zorgen wij voor een passend alternatief dat wel binnen ons reguliere voedingsaanbod valt.

Traktaties

Als u uw kind wil laten trakteren bij Het Paleisje, bijvoorbeeld omdat hij/zij jarig is, is dit uiteraard mogelijk. Een traktatie mag zowel eetbaar als niet-eetbaar zijn. Wij vinden het belangrijk dat een eetbare traktatie zo gezond mogelijk is. Een versierd stuk fruit vinden de meeste kinderen al een leuke traktatie. Een traktatie kan voeding bevatten die buiten ons reguliere voedingsaanbod valt. Als dit het geval is, beslissen de pedagogisch medewerkers eerst of de traktatie geschikt is om te laten eten en/of drinken door de kinderen. Hierbij letten zij erop of de traktatie gezond genoeg is en of de traktatie geen verstikkingsgevoelige voeding, zoals tomaatjes, druiven, pannenkoeken, knakworstjes en popcorn, bevat. Mochten de pedagogisch medewerkers beslissen dat een traktatie gezond en veilig genoeg is, dan zullen zij deze alleen aan uw kind aanbieden, als u toestemming heeft gegeven voor het eten en drinken van voeding dat buiten ons reguliere voedingsaanbod valt. Minder gezonde en verstikkingsgevoelige traktaties worden meegegeven naar huis. Ook als u geen toestemming heeft gegeven voor het eten en drinken van voeding dat buiten ons reguliere voedingsaanbod valt, krijgt uw kind de traktatie mee naar huis.

Voor traktatie-ideeën kunt u terecht bij de pedagogisch medewerkers.

Drie-uursregeling

In het kader van de drie-uursregeling mag er bij Het Paleisje in totaal 3 uur per dag worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio (BKR).

Bij Het Paleisje wordt gewerkt met verschillende diensten op een dag. Gedurende de hele dag zijn er minstens twee medewerkers aanwezig op locatie. Er is per (samengevoegde) groep, iedere dag altijd één opener en één sluiters. Mochten er meer dan twee diensten nodig zijn, dan worden er tussendiensten ingezet. De tijden van de diensten zijn als volgt:

Soort dienst	Begintijd	Eindtijd
Vroege dienst	07.30 uur	17.00 uur
Tussendienst 1	08.00 uur	17.30 uur
Tussendienst 2	08.15 uur	17.45 uur
Tussendienst 3	08.30 uur	18.00 uur
Late dienst	09.00 uur	18.30 uur

Tevens hanteren wij voor onze verlengde opvang twee diensten vanaf 07.00 uur en twee diensten tot 19.00 uur. Afhankelijk van het aantal benodigde medewerkers op de groep zal er tussen de middag, in de pauzetijd, één of anderhalf uur worden afgeweken van de BKR. De reguliere pauzetijden zijn als volgt:

Twee medewerkers	Begintijd	Eindtijd	Totale afwijking
Medewerker 1	13.00 uur	13.30 uur	0.5 uur
Medewerker 2	13.30 uur	14.00 uur	0.5 uur
			1 uur

Drie medewerkers	Begintijd	Eindtijd	Totale afwijking
Medewerker 1	13.00 uur	13.30 uur	0.5 uur
Medewerker 2	13.30 uur	14.00 uur	0.5 uur
Medewerker 3	14.00 uur	14.30 uur	0.5 uur
			1.5 uur

Vier medewerkers	Begintijd	Eindtijd	Totale afwijking
Medewerker 1 & 2	13.00 uur	13.30 uur	0.5 uur
Medewerker 3 & 4	13.30 uur	14.00 uur	0.5 uur
			1 uur

Als de situatie op een groep met twee medewerkers erom vraagt, kan er worden afgeweken van bovenstaande pauzetijden. In dat geval worden de pauzes wel altijd tussen 12.30 uur en 14.30 uur gehouden.

De tijd die overblijft na het afwijken in de pauze kan aan de randen van de dag worden ingezet. Bijvoorbeeld: Groep X heeft twee medewerkers. Zij hebben beiden een half uur pauze en kijken daarom in totaal één uur af van de BKR tussen de middag. Er blijft nog twee uur over om af te kijken. Deze uren kunnen verdeeld worden over de ochtend en de middag. Tijdens het maken van de roosters wordt er rekening gehouden met de vooraf bekende planning qua kind aantallen per groep. Aan de hand van het aantal kinderen en hun leeftijden, wordt er berekend hoeveel medewerkers er nodig zijn per dag, per groep. Op de momenten dat er wordt afgeweken van de ratio zullen de pedagogisch medewerkers voldoende aandacht houden voor de behoeften van de kinderen. Zo zullen zij er aan de randen van de dag voor zorgen dat ze vooral aandacht kunnen geven aan de kinderen en hun behoeften en minder aan neventaken, zoals schoonmaken en administratie. In de pauzetijd rust en/of slaapt vaak een gedeelte van de kinderen, waardoor er ook met minder pedagogisch medewerkers voldoende aandacht voor de behoeften van de kinderen zal zijn.

Controle op de ratio

De aankomst- en vertrektijden van de kinderen worden bij ons nauwkeurig geregistreerd in ons systeem. Dankzij deze registratie kunnen wij de ratio van de groepen goed in de gaten houden. Mocht de groepssamenstelling of groepsgrootte dusdanig veranderen dat de locatiemanager verwacht dat dit van invloed is op de drie-uursregeling, dan zal de locatiemanager een controle uitvoeren en wanneer nodig diensttijden aanpassen.

Ouderbijdrage

Vanaf het moment dat u uw kind bij ons inschrijft, streven wij naar een warm contact met u als ouder/verzorger. De samenwerking tussen Het Paleisje en u vinden wij belangrijk. Samen kunnen we zorgen voor de beste kwaliteit met betrekking tot de verzorging van uw kind. De drempel om elkaar aan te spreken dient laag te zijn en te blijven gedurende de gehele opvangperiode. We gaan graag met u in gesprek en houden u van alles rondom de opvang van uw kind op de hoogte. Andersom vinden wij het ook fijn wanneer u ons op de hoogte houdt, niet alleen betreffende uw kind, maar ook omtrent uw bevindingen rondom onze opvang. Wederzijds respect is van groot belang om een goede samenwerking in stand te houden. Wij respecteren uw bevindingen als ouder/verzorger en gaan ervan uit dat u ons beleid en onze protocollen ook respecteert. Indien errijving ontstaat, in welke situatie dan ook, kunnen we altijd met elkaar om de tafel om mogelijke oplossingen te bespreken.

Mentor

Ieder kind heeft een eigen mentor. Dit is één van de vaste pedagogisch medewerkers van de stamgroep van uw kind. Tijdens het intakegesprek kunt u kennismaken met de mentor van uw kind. Mocht een andere pedagogisch medewerker het intakegesprek met u voeren, dan krijgt u tijdens het intakegesprek wel te horen wie de mentor van uw kind is. De mentor zal zich in dat geval zo snel mogelijk persoonlijk aan u voorstellen tijdens een haal- of brengmoment.

De mentor volgt de ontwikkeling van uw kind nauwgezet en is uw aanspreekpunt bij vragen en/of opmerkingen. U kunt de mentor van uw kind altijd aanspreken of een afspraak maken voor overleg. De mentor zorgt ervoor dat andere pedagogisch medewerkers op de hoogte worden gebracht van afspraken die zijn gemaakt rondom de verzorging van uw kind.

Omdat we het belangrijk vinden dat er een goede band ontstaat tussen de mentor, de ouder(s)/verzorger(s) en het kind, zullen we wisseling van mentor tot een minimum proberen te beperken. Doordat pedagogisch medewerkers een eigen groepje kinderen hebben, waar zij als mentor voor verantwoordelijk zijn, krijgen zij meer ruimte om deze kinderen extra goed te leren kennen. Hierdoor kan de pedagogisch medewerker beter inspringen op de behoeften van deze kinderen en kunnen er gerichtere activiteiten worden aangeboden die beter aansluiten bij het kind. De mentor heeft daarnaast een signalerende functie bij (eventuele) ontwikkelingsproblemen.

Intakegesprek

Het intakegesprek wordt verzorgd door de mentor van uw kind. Bij diens afwezigheid, wordt het gesprek overgenomen door een andere pedagogisch medewerker van de stamgroep. Tijdens de intake maakt u kennis met de groep, de pedagogisch medewerkers en kunt u alle wensen met betrekking tot de opvang van uw kind, zoals over voeding en slapen, aan de mentor doorgeven. De mentor noteert deze wensen, zodat de pedagogisch medewerkers hier rekening mee kunnen houden.

Wennen

Om de overstap van thuis naar de opvang voor zowel uw kind, als voor u als ouder, zo fijn mogelijk te maken, mag uw kind twee keer bij ons komen wennen voor de afgesproken startdatum van de reguliere opvang. Bij het eerste wennmoment mag u even (maximaal 30 minuten) blijven zitten op de groep en heeft u de mogelijkheid om zowel de pedagogisch medewerkers, als de groep te leren kennen.

De wenperiode gaat in vanaf één maand voor de officiële opvangdatum. Wendagen vallen binnen het contract en zijn kosteloos. U wordt telefonisch benaderd door onze pedagogisch medewerkers voor het inplannen van de wendagen. Ook voor kinderen die intern naar een andere groep van Het Paleisje gaan, hanteren wij een wenperiode. Tijdens het wennen zal de maximale groepscapaciteit nooit worden overschreden.

Haal- en brengmomenten

Wanneer u uw kind brengt, kunt u, aan de pedagogisch medewerker die uw kind ontvangt, een korte overdracht geven over hoe het met uw kind gaat. Sommige kinderen hebben weinig moeite met afscheid nemen en gaan direct spelen op de groep. Kinderen die wel moeite hebben met het afscheid krijgen extra aandacht van de pedagogisch medewerker, zodat ze zich sneller op hun gemak kunnen gaan voelen. Wij begrijpen dat een lastig afscheid ook voor u niet fijn is. U kunt daarom altijd even naar de groep bellen, zodat u kunt vragen hoe het met uw kind gaat. Bij het ophalen van uw kind vertelt de pedagogisch medewerker hoe het die dag is gegaan en wat uw kind heeft gedaan. Tijdens deze overdracht geeft de pedagogisch medewerker onder andere aan hoe uw kind heeft gegeten, gedronken en/of geslapen. Daarnaast worden eventuele bijzonderheden met u besproken. Zolang u bij het brengen en halen van uw kind(eren) aanwezig bent op Het Paleisje bent u als ouder/verzorger zelf verantwoordelijk voor uw kind(eren).

Ouderapp

Voor ieder kind tot 1 jaar wordt een dagboek bijgehouden in onze ouderapp. In dit dagboek houden de pedagogisch medewerkers het eet- en slaapritme en eventuele bijzonderheden van uw kind bij. Ook u kunt in de ouderapp informatie over uw kind toevoegen, bijvoorbeeld wanneer het eetritme is veranderd, zodat de pedagogisch medewerkers hier direct van op de hoogte zijn en hiernaar kunnen handelen. Door het gezamenlijk invullen van het dagboek zorgen we voor een zo optimaal mogelijke overdracht.

Vanaf de eerste verjaardag doen kinderen veelal mee met het ritme van de groep en krijgt u de overdracht op een meer algemene manier. Er wordt minimaal één keer per week via de ouderapp gecommuniceerd wat de kinderen hebben gedaan als groep. Specifiekere informatie over uw eigen kind krijgt u tijdens de overdracht als u uw kind ophaalt.

Naast dat de pedagogisch medewerkers u informatie sturen over het eet- en slaapritme en bijvoorbeeld activiteiten, sturen zij regelmatig foto's van uw kind via de ouderapp, zodat u een impressie krijgt van wat uw kind zoal doet bij Het Paleisje.

Kindvolgsysteem

Middels ons observatiesysteem, Kindin, kunnen wij de ontwikkeling van uw kind nauwlettend in de gaten houden. Kindin biedt ons de mogelijkheid om dagelijks bezig te zijn met het observeren van de ontwikkeling en het welbevinden van alle kinderen op de groep. De ontwikkeling van de kinderen wordt aan de hand van de basisdomeinen rekenvaardigheid, taalontwikkeling, motorische ontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling geregistreerd. Daarnaast is er het domein oriëntatie op jezelf ter voorbereiding op de overstap naar de basisschool.

Oudergesprekken

Aan de hand van de door ons verzamelde observatiegegevens wordt er door de mentor van uw kind minstens eenmaal per jaar een gesprek met u ingepland. Tijdens dit 10-minutengesprek staat de ontwikkeling van uw kind centraal.

Zorgkinderen

Het observeren van het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen op de groep is een dagelijkse bezigheid bij Het Paleisje. Daarnaast houden de pedagogisch medewerkers in de gaten of een kind zich merkbaar langzamer of juist sneller ontwikkelt dan voor de leeftijd van het kind gebruikelijk is. Op deze manier kunnen de pedagogisch medewerkers problemen en afwijkend gedrag van kinderen al snel signaleren.

We maken gebruik van een stappenplan in onze werkwijzer Zorgkinderen met daarin, voor ouders/verzorgers en pedagogisch medewerkers, omschreven hoe wij handelen in situaties waarin we signalen zien waar we ons zorgen over maken. Voor ons is het belangrijk dat wij te allen tijde de zorgen rondom kinderen met ouder(s)/verzorger(s) kunnen delen. Wij streven naar een goede samenwerking met ouders/verzorgers om zo passende oplossingen of andere mogelijkheden voor het kind te zoeken. Vanaf het moment dat er opvallend gedrag wordt gesignaleerd bij uw kind, betrekken wij u bij onze bevindingen. Er worden duidelijke afspraken met u gemaakt waarbij ook ruimte wordt gecreëerd voor evaluaties. We kijken samen met u naar het (eind)resultaat, waarna besloten kan worden of het zorgtraject kan worden afgesloten of nog door moet lopen. Nadat het zorgtraject wordt afgesloten houden wij samen met u in de gaten of alles goed blijft gaan of dat het zorgtraject opnieuw moet worden opgepakt.

In uitzonderlijke gevallen is het zorgelijke gedrag van een kind niet toelaatbaar op de groep, bijvoorbeeld bij extreme agressie of andere gedragingen die andere kinderen op de groep in gevaar kunnen brengen. In zo'n geval kan, in overleg met de locatiemanager, worden besloten om de opvang stop te zetten.

Nieuwsbrief

Maandelijks ontvangt u van de vestiging een nieuwsbrief met belangrijke informatie en leuke weetjes over personeel, de kinderen en overige zaken. Als er belangrijk nieuws is, dat meteen gedeeld moet worden, dan ontvangt u hier een aparte nieuwsbrief over.

Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Een bijzonder punt van aandacht in de kinderopvang is kindermishandeling. Het Paleisje hanteert hiervoor een protocol gebaseerd op landelijke voorschriften. Als een pedagogisch medewerker signalen van kindermishandeling en/of huiselijk geweld denkt te zien, overlegt de pedagogisch medewerker met de aandachtsfunctionaris. De aandachtsfunctionaris zorgt ervoor dat de meldcode wordt gevolgd en zal de pedagogisch medewerker ondersteunen bij de gesprekken die met de ouder(s)/verzorger(s) worden gevoerd. Een melding doen wij uiteraard niet ondoordacht, want een valse melding kan zeer beschadigend werken.

Centrum voor Jeugd en Gezin

Het Paleisje Bergschenhoek heeft een eigen contactpersoon bij het Centrum voor Jeugd en Gezin. Het CJG komt in overleg bij Het Paleisje op locatie langs en heeft dan een inloopsprekuur voor ouder(s)/verzorger(s) die informatie willen of vragen hebben over de opvoeding van hun kind(eren). Wanneer wij ons zorgen maken over de ontwikkeling of het welbevinden van uw kind, kan het voorkomen dat wij iemand van het CJG willen laten observeren ter ondersteuning. In dat geval vragen wij u eerst om toestemming.

Overdracht naar basisschool en BSO

Als uw kind 4 jaar wordt, is het doorgaans tijd om afscheid te nemen van de kinderopvang en start uw kind op de basisschool en eventueel de BSO. In sommige gevallen kan uw kind iets langer blijven, bijvoorbeeld wanneer een verjaardag net voor of in de zomervakantie valt of wanneer de inschrijving bij de basisschool nog niet is afgerond.

Van ieder kind wordt, via Kindin, een observatiedossier opgebouwd. U ontvangt dit dossier op de laatste opvangdag van uw kind en kunt zelf beslissen of u dit wilt overhandigen aan de basisschool en/of BSO.

Mocht de basisschool of BSO informatie over uw kind opvragen, dan zullen wij u altijd eerst om toestemming vragen voordat wij de gevraagde informatie delen.

Oudercommissie

Het doel van een oudercommissie is om in samenwerking met de organisatie de kwaliteit van de opvang te behouden en verbeteren. Tevens kan de oudercommissie een rol spelen in de communicatie met ouders/verzorgers. Dankzij het medezeggenschapsrecht (adviesrecht) van de oudercommissie, dat is vastgelegd in de Wet kinderopvang, heeft de oudercommissie inspraak en dus invloed op verschillende aspecten van de opvang. De oudercommissie adviseert de opvangorganisatie in ieder geval gevraagd en ongevraagd over de volgende onderwerpen:

- De uitvoering van het kwaliteitsbeleid, in het bijzonder het pedagogisch beleid;
- Het algemeen beleid op het gebied van voeding, opvoeding, veiligheid en gezondheid;
- De openingstijden;
- Het beleid rondom voorschoolse educatie;
- Vaststelling en wijziging van de klachtenregeling;
- Wijzigingen van de prijs van de kinderopvang.

Bij Het Paleisje Bergschenhoek hebben wij een actieve oudercommissie. De oudercommissie bestaat uit ouders/verzorgers van kinderen die bij Het Paleisje worden opgevangen. Zij vertegenwoordigen alle ouders/verzorgers van de kinderen die op de locatie worden opgevangen.

Enkele keren per jaar wordt er een oudercommissievergadering gepland waarbij alle leden, de locatiemanager en/of de assistent leidinggevende aanwezig zijn. Daarnaast wordt er bij verschillende activiteiten en overige situaties advies gevraagd aan de leden van de oudercommissie. De oudercommissie wordt op de hoogte gesteld van belangrijke situaties en veranderingen binnen de organisatie en organiseert activiteiten tijdens bepaalde feestdagen, zoals de dag van de pedagogisch medewerker.

In de maandelijkse nieuwsbrief wordt regelmatig een stukje geschreven over de oudercommissie en wordt tevens het e-mailadres bekend gemaakt waarop zij te bereiken zijn. De notulen van de vergaderingen liggen inzichtelijk voor ouders/verzorgers op de locatie.

Personeel

Voordat een (student)medewerker bij Het Paleisje in dienst komt, wordt een verklaring omtrent gedrag (VOG) aangevraagd en overlegd en wordt de nieuwe medewerker geregistreerd in het personenregister. Met dit personenregister worden medewerkers continu gescreend op strafbare feiten die belemmerend of bezwaarlijk zijn bij het werken met kinderen.

Locatiemanager en assistent

De locatiemanager van Het Paleisje Bergschenhoek is verantwoordelijk voor de optimale uitvoering van de opvang. U kunt bij de locatiemanager altijd terecht voor vragen omtrent facturen, de plaatsing van uw kind, maar ook als u ergens mee zit of juist iets leuks wilt delen. U kunt in de nieuwsbrief vinden wanneer de locatiemanager aanwezig is. Ter ondersteuning van de locatiemanager is er bij Het Paleisje Bergschenhoek een assistent manager. De assistent manager neemt de taken van de locatiemanager op diens vrije dag(en) over en staat verder voornamelijk op de groep als pedagogisch medewerker.

Pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van de juiste kwalificaties voor de kinderopvang. We streven er bij Het Paleisje naar dat zoveel mogelijk pedagogisch medewerkers een certificaat of diploma hebben, waaruit blijkt dat zij de mondelinge Nederlandse taalvaardigheid op ten minste niveau 3F of B2 beheersen. Alle pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat zij niveau 3F of B2 hebben behaald voor 1 januari 2025.

Pedagogisch coach

De pedagogisch coach ontwikkelt samen met de beleidsmedewerker het beleid van Het Paleisje. De pedagogisch coach kan gezien worden als een spil tussen het pedagogisch beleid en de uitvoering hiervan en is een allround coach die de pedagogisch medewerkers motiveert, stimuleert, ondersteunt en adviseert op alle gebieden binnen hun werkzaamheden. Het doel van de pedagogisch coach is om de pedagogisch medewerkers vaardigheden mee te geven, zodat zij optimale kwaliteit kunnen leveren op de werkvloer. De pedagogisch coach is aanwezig vanuit een observerende rol en telt dan ook niet mee in de BKR.

Studenten

Het Paleisje is een erkend leerbedrijf en gecertificeerd door de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). Dit houdt in dat Het Paleisje bevoegd is om met stagiairs en studentmedewerkers te werken. Wij werken graag met stagiairs en studentmedewerkers en zien hier een toevoeging in voor het verbeteren van de kwaliteit van de kinderopvang. Onze medewerkers delen hun vakkennis en leren de studenten de fijne kneepjes van het vak en daarnaast kunnen de studenten hun frisse blik werpen op onze werkwijze.

Bij het aannemen van stagiairs en studentmedewerkers kijken wij naar de geldige cao betreffende de opleidingen die nodig zijn om hen in dienst te nemen. Zij krijgen bij ons de mogelijkheid om praktijkervaring op te doen. Dit doen zij onder begeleiding van één van onze vaste pedagogisch medewerkers of de (assistent)locatiemanager. Vanuit de SBB worden workshops aangeboden waarmee pedagogisch medewerkers een certificaat tot praktijkbegeleider kunnen behalen.

Stagiairs

De pedagogisch medewerker en de stagiair stellen samen leerdoelen op en werken aan opdrachten vanuit school die een bijdrage leveren aan een goede ontwikkeling tot een professionele pedagogisch medewerker. Daarnaast is er het stagehandboek waar duidelijk in beschreven staat wat Het Paleisje van de stagiairs verwacht. De stagiairs worden niet gerekend als volwaardig pedagogisch medewerker, ze zijn boventallig en mogen nooit alleen op de groep staan. De voornaamste taken van een stagiair om praktijkervaring op te doen zijn: helpen bij de persoonlijke verzorging, helpen bij het geven van de maaltijden, ondersteuning bieden bij activiteiten, liefdevol leren omgaan met kinderen en het onderhouden van oudercontacten.

Wanneer de locatiemanager en/of de stagebegeleider inschatten dat een stagiair bekwaam genoeg is om invalwerk te kunnen doen, vullen zij in overleg met de stagiair een meetinstrument in. Aan de hand van dit meetinstrument wordt bepaald voor welk percentage de stagiair formatief ingezet mag worden. Als uit het ingevulde meetinstrument blijkt dat de stagiair inderdaad ingezet mag worden, krijgt de stagiair een invalcontract aangeboden. De stagiair mag alleen bij afwezigheid door ziekte van een pedagogisch medewerker, of tijdens de schoolvakanties van de stagiair ingezet worden. Een stagiair mag alleen op de eigen locatie worden ingeroosterd en mag nooit alleen op de groep staan, met uitzondering van de pauzetijden.

Studentmedewerkers

Bij Het Paleisje kan een student ook via een BBL-opleiding (beroepsbegeleidende leerweg) of OVO-traject (overig onderwijs, de derde leerweg) worden opgeleid tot pedagogisch medewerker. Deze studentmedewerkers leren door middel van een leerwerkplek. Dit houdt in dat de studentmedewerker minstens 20 uur per week werkt en één dag(deel) naar school gaat. Bij Het Paleisje werken we met een meetinstrument. Hierin staat onder andere welke activiteiten de studentmedewerker moet doen, welke hulpmiddelen en begeleiding de studentmedewerker krijgt en de voorwaarden voor de formatieve inzetbaarheid van de studentmedewerker. De locatiemanager vult, in overleg met de studentmedewerker, het meetinstrument in. In de cao staat beschreven dat studentmedewerkers moeten toegroeien naar 100% formatieve inzetbaarheid. De afspraken hierover worden vastgelegd in het meetinstrument van de studentmedewerker. Hierbij maken we gebruik van vier fases waarin de formatieve inzetbaarheid vanaf 25% tot 100% met elke fase toeneemt. Een studentmedewerker kan pas naar een volgende fase nadat aan alle voorwaarden van een eerdere fase zijn voldaan. Pas na goedkeuring van de praktijkopleider, de studentmedewerker en de opleidingsbegeleider zal de formatieve inzetbaarheid van de nieuwe fase daadwerkelijk worden verwezenlijkt. Mocht de studentmedewerker nog niet voldoen aan alle voorwaarden van een volgende fase dan kunnen de evaluatiedata uit het meetinstrument hierop worden aangepast. Het kan daarnaast ook voorkomen dat een studentmedewerker meerdere fases in één keer afrondt, waardoor de formatieve inzetbaarheid eerder kan worden verwezenlijkt dan de eerder afgesproken evaluatiedata.

Groepshulpen

Bij Het Paleisje kunnen groepshulpen worden ingezet. Een groepshulp ondersteunt de pedagogisch medewerkers op de groep door het uitvoeren van licht verzorgende taken, zoals het deelnemen aan eetmomenten. Daarnaast ondersteunen de groepshulpen met de huishoudelijke werkzaamheden, zoals het schoonmaken van de tafel. Ook kan een groepshulp een ondersteunende functie hebben tijdens een activiteit die een pedagogisch medewerker met de kinderen uitvoert. Een groepshulp staat nooit alleen op de groep en wordt altijd boventallig ingezet.

Vrijwilligers

Bij Het Paleisje kan gewerkt worden met vrijwilligers. De vrijwilligers zijn in het bezit van een geldige VOG, maar zullen niet als beroepskracht op de groep werkzaam zijn. Vrijwilligers mogen ter ondersteuning van de beroepskrachten op de groep bepaalde activiteiten met de kinderen doen, zoals het spelen van spelletjes en het voorlezen van boekjes. Vrijwilligers werken altijd onder toezicht van pedagogisch medewerkers en zijn niet bevoegd om alleen op de groep te zijn.

GGD

Het toezicht op de kinderopvang is er om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de kinderopvang wordt gewaarborgd. De GGD bezoekt ons daarom minimaal één keer per jaar, onaangekondigd, voor een inspectie.

De toezichthouder van de GGD controleert of de kwaliteit van de kinderopvanglocatie voldoet aan de wet- en regelgeving. Een aantal onderwerpen, zoals het pedagogisch klimaat, personeel, groepen, veiligheid en gezondheid kunnen worden gecontroleerd. Bij een inspectie zal niet altijd naar alle onderwerpen worden gekeken.

De toezichthouder van de GGD stelt na het bezoek aan de kinderopvanglocatie een rapport op; het inspectierapport. In dit rapport staan de bevindingen van de inspectie en een advies aan de gemeente om wel of niet te handhaven. Wij publiceren het rapport van de GGD op onze eigen website en laten het via de nieuwsbrief aan u weten als er een nieuwe versie van het rapport op onze website is geplaatst.